

ผลของการใช้วิธีสอน SQ5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และความผูกพันในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1

Effects of Using SQ5R Method on Critical Reading Ability
and Learning Engagement towards Critical Reading
of First-Year High Vocational Certificate Students

นายอนาวิน เดโชศาสตร์

นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Mr. Anawin Dechosart

Master of Education Program in Teaching Thai, Faculty of Education,

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author: 6712610010@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (3) เพื่อเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R และ (4) เพื่อเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 28 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีทั้งหมด 30 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีสอน SQ5R และแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม โดยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบมีจำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: วิธีสอน SQ5R, ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ความผูกพันในการเรียนรู้

Abstract

This research aimed: (1) to compare the critical reading ability of first-year Higher Vocational Certificate students before and after the implementation of the SQ5R method; (2) to compare the critical reading ability of first-year higher vocational certificate students between those taught using the SQ5R method and those taught using conventional instruction both before and after the intervention; (3) to compare students' learning engagement related to critical reading before and after the implementation of the SQ5R method; and (4) to compare students' learning engagement related to critical reading between those taught using the SQ5R method and those taught using conventional instruction both before and after the intervention. The target population consisted of first-year higher vocational certificate students from a college in Prachuap Khiri Khan Province, comprising two classrooms with 28 students each, totaling 56 students. The participants were selected using purposive sampling. The research instruments for data collection included a 30-item critical reading ability test and a 30-item learning engagement questionnaire related to critical reading. The experimental instruments consisted of lesson plans for the experimental group using the SQ5R method and lesson plans for the control group using conventional instruction. Both sets of lesson plans comprised four plans, each consisting of three periods, with each period lasting 60 minutes. The data collection period lasted four weeks, with three periods per week, totaling 12 periods. The data were analyzed using the mean (M), standard deviation (S.D.), and t-test. The findings revealed that students who received instruction through the SQ5R method demonstrated a significantly higher mean score in critical reading ability after the intervention than before, at the 0.05 level of statistical significance. However, after the intervention,

the mean critical reading ability score of the SQ5R group was significantly higher than that of the group receiving conventional instruction at the 0.05 level of statistical significance. Furthermore, students who were taught using the SQ5R method showed a significantly higher mean score in learning engagement related to critical reading after the intervention than before, at the 0.05 level of statistical significance. However, there was no statistically significant difference at the .05 level in the mean learning engagement scores related to critical reading between the SQ5R method group and the group receiving conventional instruction, both before and after the intervention.

Keywords: SQ5R Method, Critical Reading Ability, Learning Engagement

บทนำ

ยุคปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นภารกิจสำคัญของระบบการศึกษาไทย ซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของมนุษย์ให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ระบุว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็นควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบันมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีความพร้อมสำหรับการเข้าสู่โลกอาชีพ โดยผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะวิชาชีพควบคู่กับทฤษฎีพื้นฐานทางด้านภาษา การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2567 กำหนดให้รายวิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาในหมวดสมรรถนะแกนกลางกลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร และให้เรียนโดยให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของกลุ่มอาชีพนอกจากนี้มีการกำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ว่าเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้หลายรูปแบบตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียนเน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)

เมื่อพิจารณาสภาพการณ์ในปัจจุบัน พบว่า สังคมเป็นสังคมเครือข่ายที่ข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Castells, 1996) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนสายอาชีพต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามจากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพของผู้วิจัย พบว่าผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ำกว่าเกณฑ์ โดยไม่สามารถจับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์แยกแยะข้อมูล เปรียบเทียบสาร และประเมินความน่าเชื่อถือ

ของข้อมูลได้อย่างเหมาะสม จึงกล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ผู้อ่านประเมินสิ่งที่อ่าน และตัดสินใจว่าสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอมีเหตุผลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด และเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์วิจารณ์ต่อไป (นวกรณ์ อุ่นเรือน, 2567) อีกทั้งยังพบว่าผู้เรียนขาดความผูกพันในการเรียนรู้ กล่าวคือ ขาดการกระตือรือร้นในการเรียน ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน และไม่แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน โดยอาจมีสาเหตุมาจากการสอนการอ่าน ด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม เน้นการท่องจำ ซึ่งอาจส่งผลให้การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไม่เกิดขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ และนำไปสู่ความผิดพลาดในการรับสาร อีกทั้งการปฏิบัติงานในอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าและเลือกวิธีสอนแบบ SQ5R ผู้จัดทำคาดว่าจะช่วยส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนดีขึ้นตามลำดับ โดยสาเหตุที่ผู้จัดทำได้เลือกวิธีสอน SQ5R มาใช้แก้ไขปัญหาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน เนื่องจากวิธีสอน SQ5R ประกอบด้วย การอ่าน 7 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) คือ การสำรวจ 2) Question (Q) คือ การตั้งคำถาม 3) Read (R1) คือ การอ่าน 4) Record (R2) คือ การจดบันทึก 5) Recite (R3) คือ การสรุป 6) Review (R4) คือ การทบทวน และ 7) Reflect (R5) คือ การวิเคราะห์ วิวิจารณ์ (Walter Pauk, 1997)

ผลการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ SQ5R เช่น งานวิจัยของ อุซาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R และงานวิจัยของ จิตติกานต์ คำมะสอน (2558) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยดังกล่าวมีผลการวิจัยที่ยืนยันประสิทธิผลของวิธีสอนแบบ SQ5R ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา แต่ส่วนใหญ่ยังคงศึกษาในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก และยังไม่พบการศึกษาที่ชัดเจนในบริบทของการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รวมถึงการศึกษาที่เชื่อมโยงทั้งความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความผูกพันในการเรียนรู้ ดังนั้น การศึกษาการวิจัยครั้งนี้จึงมีความน่าสนใจเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ในบริบทอาชีวศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น วิธีสอน SQ5R เป็นวิธีสอนที่ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากมีขั้นตอนการอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และรับสารในสิ่งที่อ่านอย่างถูกต้อง อีกทั้งเป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลของการใช้วิธีสอน SQ5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความผูกพันในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และยังเป็นการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในรายวิชาอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R
4. เพื่อเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองที่เก็บข้อมูลในชั้นเรียน (quasi-experimental research conducted in the field) (Denscombe, 2017) โดยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ซึ่งออกแบบการวิจัยแบบ experimental and control group pre-test and post-test research design (Cohen et al, 2018) โดยประชากรกลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการเก็บข้อมูล ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย (target population) คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 28 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 สังกัดวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นักศึกษาห้องที่ 1 แผนกวิชาการบัญชี กลุ่ม 1 จำนวน 28 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง (experimental group) และนักศึกษาห้องที่ 2 แผนกวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล กลุ่ม 2 จำนวน 28 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุม (control group) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) (Creswell and Guetterman, 2019)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดมีดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีสอน SQ5R และแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมรายละเอียดมีดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลองโดยใช้วิธีสอน SQ5R มีจำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R (ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) Survey นักศึกษาอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ 2) Question (Q) นักศึกษาดำเนินคำถามจากบทที่นักศึกษาอ่าน 3) Read (R1) นักศึกษาอ่านซ้ำอย่างละเอียด และค้นหาคำตอบ 4) Record (R2) นักศึกษาจดบันทึกข้อมูลในส่วนที่สำคัญ 5) Recite (R3) นักศึกษาสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง 6) Review (R4) นักศึกษาทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปโดยภาพรวม 7) Reflect (R5) นักศึกษาวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านและแสดงความคิดเห็น และขั้นสรุป

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มีจำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวมทั้งสิ้น 12 คาบ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ คือ การบรรยาย การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และขั้นสรุป

ภายหลังจากการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม แล้วจึงนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนความสอดคล้องของตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า นักศึกษาบางส่วนยังขาดทักษะในการตั้งคำถามเชิงลึก และยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนของวิธีสอน SQ5R ส่งผลให้ให้การดำเนินกิจกรรมในบางขั้นตอนไม่เป็นไปตามลำดับที่กำหนด อีกทั้งระยะเวลาในการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนยังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรม ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้โดยระบุคำถามเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านตามวิธีสอน SQ5R ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความผูกพันในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีดังนี้

2.2.1 แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คำตอบที่ถูกต้องกำหนดให้ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน โดยผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามองค์ประกอบการอ่าน

อย่างมีวิจารณ์ญาณของ McKee (1966) ซึ่งประกอบด้วย 1. การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น 2. การล่วงรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ 3. การสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ 4. การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้ 5. การทำนายผลที่จะเกิดขึ้นได้ 6. การรู้จุดมุ่งหมายของผู้เขียน 7. การตัดสินใจเรื่องที่อ่านโดยพิจารณาภูมิหลังของผู้เขียน และ 8. การจับความคิดสำคัญของผู้เขียนได้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดฉบับแรกจำนวน 45 ข้อ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม แล้วจึงนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence, IOC) พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับข้อ 2.1 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์พบว่าแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีค่าความยาก (p) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.43-0.71 มีค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.22-0.59 และมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

2.2.2 แบบวัดความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ทั้งหมด 30 ข้อ ประกอบด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้วิจัยสร้างแบบวัดความผูกพันในการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณฉบับแรกทั้งหมด 40 ข้อ แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม และนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา คำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คน ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับข้อ 2.1 ผลการทดลองใช้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.21-0.71

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ภายหลังจากการทดลองมีความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ภายหลังจากการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R มีความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ปกครองนักศึกษาที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้ ก่อนเริ่มดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (try out) และการเก็บรวบรวมข้อมูล (data collection) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นความลับ และกำหนดใช้นามสมมุติแทนชื่อของนักศึกษาทุกคน และชื่อจริงของวิทยาลัย (Creswell & Guetterman, 2019)

4.2 ก่อนเริ่มการทดลอง ผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีสอน SQ5R สำหรับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เกณฑ์การวัดและประเมินผล วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อตกลงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

4.3 ผู้วิจัยให้นักศึกษาที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบคำถามแบบวัดก่อนการทดลอง (pre-test) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง และดำเนินการวัดความผูกพันในการเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการทดลอง โดยใช้เวลา 30 นาที

4.4 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามขั้นตอนย่อย ดังนี้

4.4.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สำหรับนักศึกษากลุ่มทดลองผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ

4.4.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม สำหรับนักศึกษากลุ่มควบคุมผู้วิจัยดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 4.4.1 กล่าวคือ ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ

4.5 เมื่อจัดการเรียนรู้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการทดลอง (post-test) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง และดำเนินการวัดความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบวัดความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอีกครั้งหลังการทดลองโดยใช้เวลา 30 นาที

4.6 เพื่อหลีกเลี่ยงให้ผู้เรียนจดจำคำตอบที่ถูกต้องซึ่งอาจส่งผลต่ออคติและความลำเอียงในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงไม่ได้แจ้งเฉลยคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ผู้เรียนทราบตลอดระยะเวลาการดำเนินการในขั้นตอนที่ 4.2-4.5 ภายหลังจากเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนทราบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นโดยพิจารณาคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และคะแนนความผูกพันในการเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลองตามเงื่อนไขของการใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) โดยวิเคราะห์ค่าการแจกแจงความถี่ภายใต้พื้นที่ใต้โค้ง (frequency distribution) (Cohen et al, 2018) พบว่า ผลคะแนนดังกล่าวได้แจกแจงแบบปกติ (normal distribution) จากนั้น ผู้วิจัยคำนวณคะแนนเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองด้วยโปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) โดยใช้สูตรคำนวณ Dependent Sample t-test ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตรคำนวณ Independent Sample t-test

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R (N=28)

ช่วงเวลา	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่า t	Sig.
ก่อนการทดลอง	30	14.75	2.49	17.37	0.000*
หลังการทดลอง	30	21.07	2.62		

*P<0.05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

กลุ่ม	จำนวนนักศึกษา	ก่อนการทดลอง		ค่า t ก่อนการทดลอง	Sig.	หลังการทดลอง		ค่า t หลังการทดลอง	Sig.
		\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
กลุ่มทดลอง	28	14.75	2.49	1.66	0.103	21.07	2.62	2.88	0.006*
กลุ่มควบคุม	28	13.57	2.82			19.04	2.67		

*P<0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R (N=28)

ช่วงเวลา	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่า t	Sig.
ก่อนการทดลอง	150	98.11	7.54	20.96	0.000*
หลังการทดลอง	150	130.57	6.23		

*P<0.05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R
กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R
กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลัง
การจัดการเรียนรู้

กลุ่ม	จำนวน นักศึกษา	ก่อนการ ทดลอง		ค่า t ก่อนการ ทดลอง	Sig.	หลังการ ทดลอง		ค่า t หลังการ ทดลอง	Sig.
		\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
กลุ่มทดลอง	28	98.11	7.54	0.85	0.399	130.57	6.23	0.47	0.638
กลุ่มควบคุม	28	96.50	6.56			129.61	8.81		

*P<0.05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม มีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการประเมินผลของการใช้วิธีสอน SQ5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความผูกพันในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 การอภิปรายผลการวิจัยสามารถจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์ย่อย จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้ตามขั้นตอนของวิธีสอน SQ5R เมื่อพิจารณาพบว่า วิธีสอนดังกล่าวประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นการอ่านอย่างรอบคอบ ขั้นการจดบันทึกขั้นอ่านจำ ขั้นการสรุปความ ขั้นทบทวน และขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ นับว่าเป็นวิธีสอนอ่านวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และจำข้อมูลที่อ่านได้อย่างแม่นยำ โดยการประยุกต์ความคิดใหม่เข้ากับความคิดหรือความรู้เดิม

ที่มีอยู่ และยังช่วยให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์อีกด้วย ในแต่ละขั้นตอนนั้น ให้ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อุซาวตี ชุกลินหอม (2560) และ รัตนาภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้การอ่าน แบบ SQ5R มีขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้เรียนได้ฝึก กลวิธีการเรียนรู้จากบทอ่าน โดยนักเรียนได้มีโอกาสอ่าน และสำรวจเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็น สำคัญจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างพิถีพิถัน อ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เข้าใจความคิด และการเชื่อมโยงความคิดของผู้แต่ง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R โดยเฉพาะในขั้นการตั้งคำถาม การตั้งคำถามที่ช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้ระลึกถึงความรู้เดิม และเข้าใจเรื่องได้เร็ว

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคะแนนเฉลี่ย หลังการจัดการเรียนรู้ นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอภิปราย ได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการจดจำจากการอ่าน อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกระบวนการอ่านที่เป็นระบบและการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ โดยความสำเร็จของวิธีสอนนี้ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งผลให้เกิด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเรียนรู้อย่างคงทน ดังที่ Walter Pauk (2001) กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นวิธีสอนที่ช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียนพยายามค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยตนเอง เพื่อให้ นักเรียนประสบความสำเร็จ และด้านบรรยากาศ คือ ครูเป็นกันเองช่วยเหลือแนะนำ นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง อาจเป็นเพราะการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ส่วนก่อนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความสามารถในการอ่านที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักการวิจัยเชิงทดลองที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะเริ่มต้นไม่แตกต่างกัน เพื่อให้ผล ที่เกิดขึ้นภายหลังสามารถอธิบายได้ว่าเป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอย่างแท้จริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้เรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน และได้รับการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่คล้ายคลึงกันมาก่อน ส่งผลให้มีพัฒนาการด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ

Campbell และ Stanley (1963) ที่ระบุว่า การควบคุมตัวแปรพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างให้มีความเท่าเทียมกัน จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการทดลอง

ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R เป็นกระบวนการอ่านอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่าน การบันทึก การท่องจำ การทบทวน และการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความสนใจ ความตั้งใจ และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของความผูกพันในการเรียนรู้ ทั้งนี้สอดคล้องกับ Fredricks, Blumenfeld และ Paris (2004) ที่อธิบายว่า ความผูกพันในการเรียนรู้ประกอบด้วยด้านพฤติกรรม อารมณ์ และความคิด ซึ่งสามารถพัฒนาได้ผ่านการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น รวมทั้งสอดคล้องกับ Guthrie และ Wigfield (2000) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการอ่านที่เน้นการตั้งคำถามและการคิดวิเคราะห์ช่วยเสริมแรงจูงใจ และความผูกพันในการเรียนรู้ ตลอดจนสอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2556) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจะเพิ่มความสนใจและความผูกพันต่อการเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R และกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมมีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอภิปรายได้ว่า ความผูกพันในการเรียนรู้เป็นตัวแปรด้านเจตคติและแรงจูงใจภายในของผู้เรียนที่ค่อนข้างคงที่และไม่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายในระยะเวลาสั้น แม้ว่าวิธีสอน SQ5R จะส่งเสริมกระบวนการคิดและการอ่านอย่างเป็นระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาความผูกพันในการเรียนรู้ อาจต้องอาศัยปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น บรรยากาศในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และแรงจูงใจส่วนบุคคลของผู้เรียน นอกจากนี้ จากผลการวิจัยที่พบว่าทั้งก่อนและหลังการทดลอง ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีระดับความผูกพันในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีพื้นฐานด้านความผูกพันที่ใกล้เคียงกันอยู่แล้ว และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีสามารถส่งเสริมความผูกพันได้ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Fredricks, Blumenfeld และ Paris (2004) ที่อธิบายว่าความผูกพันในการเรียนรู้เป็นโครงสร้างที่ประกอบด้วยมิติด้านพฤติกรรม อารมณ์ และการรู้คิด ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

การใช้วิธีสอน SQ5R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากวิธีสอน SQ5R เป็นกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอนเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ และทบทวนเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและการคิดอย่างมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้ นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R สูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน

ผลการศึกษาความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีความผูกพันในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ผลการศึกษาความผูกพันในการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีระดับความผูกพันในการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอาจเนื่องมาจากความผูกพันในการเรียนรู้เป็นปัจจัยด้านเจตคติที่ต้องอาศัยเวลา และปัจจัยแวดล้อมหลายด้านในการพัฒนา ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความผูกพันของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ครูผู้สอนควรชี้แจงขั้นตอนการใช้วิธีสอน SQ5R แก่ผู้เรียนอย่างละเอียดก่อนมีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจก่อนนำไปใช้ในการเรียนเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.2 ครูผู้สอนควรเลือกใช้สื่อในการนำมาใช้ในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เหมาะสมและหลากหลาย เช่น สารจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรให้การแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมผู้เรียน รวมทั้งติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยหลังจัดการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนควรมีการสรุปผลจากการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานของตนเองในขั้นตอนต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการใช้วิธีสอน SQ5R กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นหรือสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเพิ่มความครอบคลุมของการนำไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน SQ5R ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการสอนหรือรูปแบบการสอนอื่น ๆ หรือใช้จัดการเรียนรู้กับผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*

โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

<https://opac.msu.ac.th/bibitem?bibid=b00235433>

นวกรณ์ อุ่นเรือน. (2567). *ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ*. เอ็มพันธ์.

รัตนภรณ์ ทับทิมจันทร์. (2565). *การสร้างแบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*

[วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/5652>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2567*.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. พริกหวานกราฟฟิค.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2562). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. คลังปัญญา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/1468>

Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Houghton Mifflin.

Castells, M. (1996). *The rise of the network society*. Blackwell.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. (8th ed). Routledge.

Creswell, J. W. & Guetterman, T. C. (2019). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. (6th ed.). Pearson Education.

Denscombe, M. (2017). *The Good Research for Small-Scale Social Research Projects*. (6th ed.). Open University Press, McGraw-Hill Education.

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59–109.

Guthrie, J. T., & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M. L. Kamil, P. B. Mosenthal, P. D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research* (Vol. 3, pp. 403–422). Longman.

McKee, P. (1966). *Reading: A program of instruction for the elementary school*. Houghton Mifflin.

Pauk, W. (1997). *SQ5R study technique*. McGraw-Hill. <http://www.mhhe.com/cls/psy/ch7/sq5r.mhtml>

Pauk, W. (2001). *How to study in college*. Houghton Mifflin.